

STRÄNGNÄS DOMKYRKOBERG

Situationsplan 1:1000

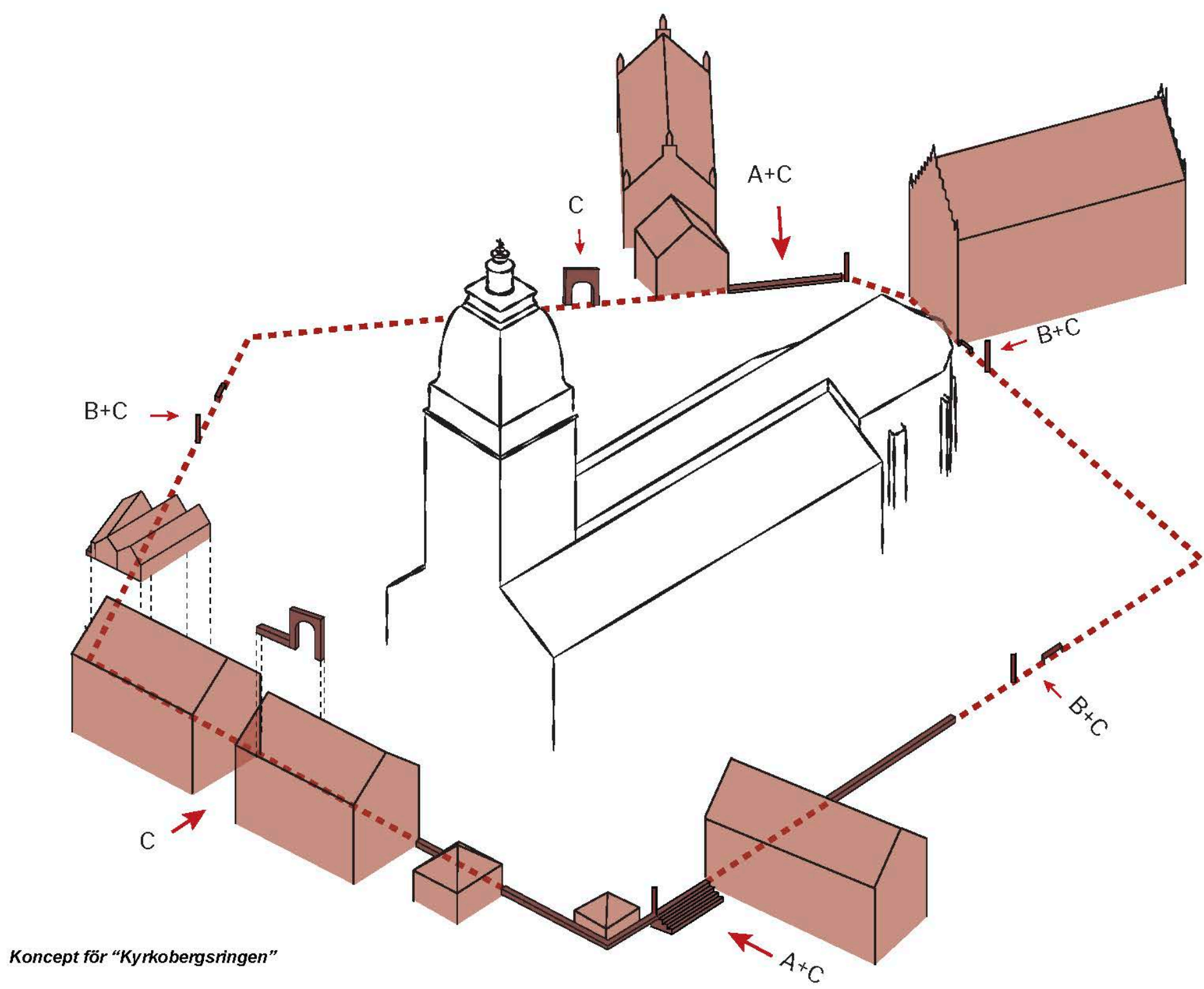
DISPOSITION AV PROGRAM

- DOMKYRKAN**
Inne i domkyrkan görs en mindre omfördelning av funktioner, så att kyrkrummet öppnas upp och reserveras för kyrksång och prästerliga aktiviteter. Aktiviteter som kan störa i kyrkan, även exempelvis dopförberedelser och aktiviteter för barn, flyttas till den bakre delen av kyrkan till Bondkoret med egen ingång.
Det nuvarande biblioteket flyttas till Roggeborgens lediga lokaler. Det frigör plats till både fasta och tillfälliga utställningar i det mycket stjärningsfulla biblioteksrummet. Cecilia salen kan användas som förberedelserum för musiker, söndagsskola, konfirmandförberedelser osv.
Övriga avstängda rum i kyrkan kan användas till förvaring.
- DAHLMANS HUS (NY BYGGNAD)**
Mot syd föreslås en ny byggnad placerad med utsikt över Månasons Trädgård. Huset som är ca 1.250 m² blir ett flexibelt hus, med möjlighet för att kunna brukas av flera arrangörer samtidigt, en plats där de sociala funktionerna som kopplar sig till kyrkan och staden kan samlas. Byggnaden skriver in sig i områdets markanta röda massiva byggnader, men med en lätt, öppen och inbjudande karaktär. Huset innehåller kök och café för de anställda och besökare, församlingsrum och under visningslokaler. Platsen blir kyrkans, skolans och inte minst stadens mötesplats, som kan användas till en rad aktiviteter och större församlingar.
- DOMKAPITELHUSET**
Huset reserveras för Strängnäs Stiftelsens anställda, där det inrättas kontor (kansli) och möteslokaler. Möteslokalerna placeras på marknivå så att dessa kan delas med resten av socknen. På första plan och takplan så etableras kontorsrum till enskilda personer eller som delade kontorsrum, vilket kräver minimalt med ändringar och ingrepp på den gamla byggnaden.
- TRYCKERIHUSET**
I Tryckerihusets markplan placeras den nya receptionen för Strängnäs Stift och Domkyrkoförsamlingen med Aspö. Detta hörn kan synas från alla ankomningsriktningar och har samtidigt visuell kontakt med alla besöksmålen. Det skapas en ny ingång till byggnaden mot öst så att byggnaden inte längre vänder ryggen till mot området. Den nya receptionen ligger därav i direkt förbindelse med både Domkyrkan, Stift- och Domkyrkoförsamlingens lokaler i Tryckerihuset och Domkapitelhuset. I den övriga delen av byggnaden inrättas kontor till Domkyrkoförsamlingen och vaktmästeriet. Byggnaden har genomgått markanta förändringar flera gånger och betraktas därför vara öppet för eventuella mindre ingrepp, så som inredning-, plan och fasadändringar.
- DOMKYRKOBOODARNA**
Bodarna inreds till verkstäder för vaktmästeriet och förvaring. Här finns det möjlighet för tillträde med lastbil och större föremål då byggnaden är relativt klimatanpassad. Fasaden öppnas mer upp mot platsen så att förbipasserande upplever aktiviteterna i verkstadsrummet. Övrig förvaring för vaktmästarna hittas i Benhuset.
- DIJÄKNEGÅRDEN MED NY ENTRÉ**
Europaskolans auditorium förändras inte, men byggnaden utvidgas mot syd med en ny mindre tillbyggnad innehållande entré, café och vilorum för elever. Byggnaden utförs med samma arkitektoniska främton som den nya byggnaden Dahlmans hus, och framstår som en lätt fristående tillbyggnad som innehåller de nya tillägga aktiviteterna till Djäknegården.
- ROGGEBOGEN**
Lediga lokaler i Roggeborgen inrättas i kyrkans bibliotek så att alla boksamlingar framöver kan hittas här. Nuvarande funktioner i Roggeborgen förändras eller flyttas inte.
- STORA TORGET** föreslås att förnyas, så att platsen först och främst riktar sig till stadens invånare, med möjlighet för flexibel parkering som kan användas vid större arrangemang i stan och på Kyrkoberget. Platsen kan istället användas till sport och lek, marknader eller avslappning, med möjlighet för parkering under kortare tillfällen. Det kan dock fortsätta vara mera begränsade parkeringsmöjligheter på delar av platsen, bl.a. under de gamla lind träden.
- PLATSEN VID DIJÄKNEGÅRDEN** behålls som den primära parkeringen för besökare och bussfickor för bussar. Härifrån startar resten av turen till kyrkan till fots.
- TULLBOMMENS** parkeringsplatser utvidgas med ytterligare 10-20 platser och suppleras med ytterligare 10 nya platser söder om "Dahlmans Hus".
- Avhämtning och leverans** av varor och avfall sker ute vid Sturegatan (bakom Tryckerihuset) och Lektorsgatan.

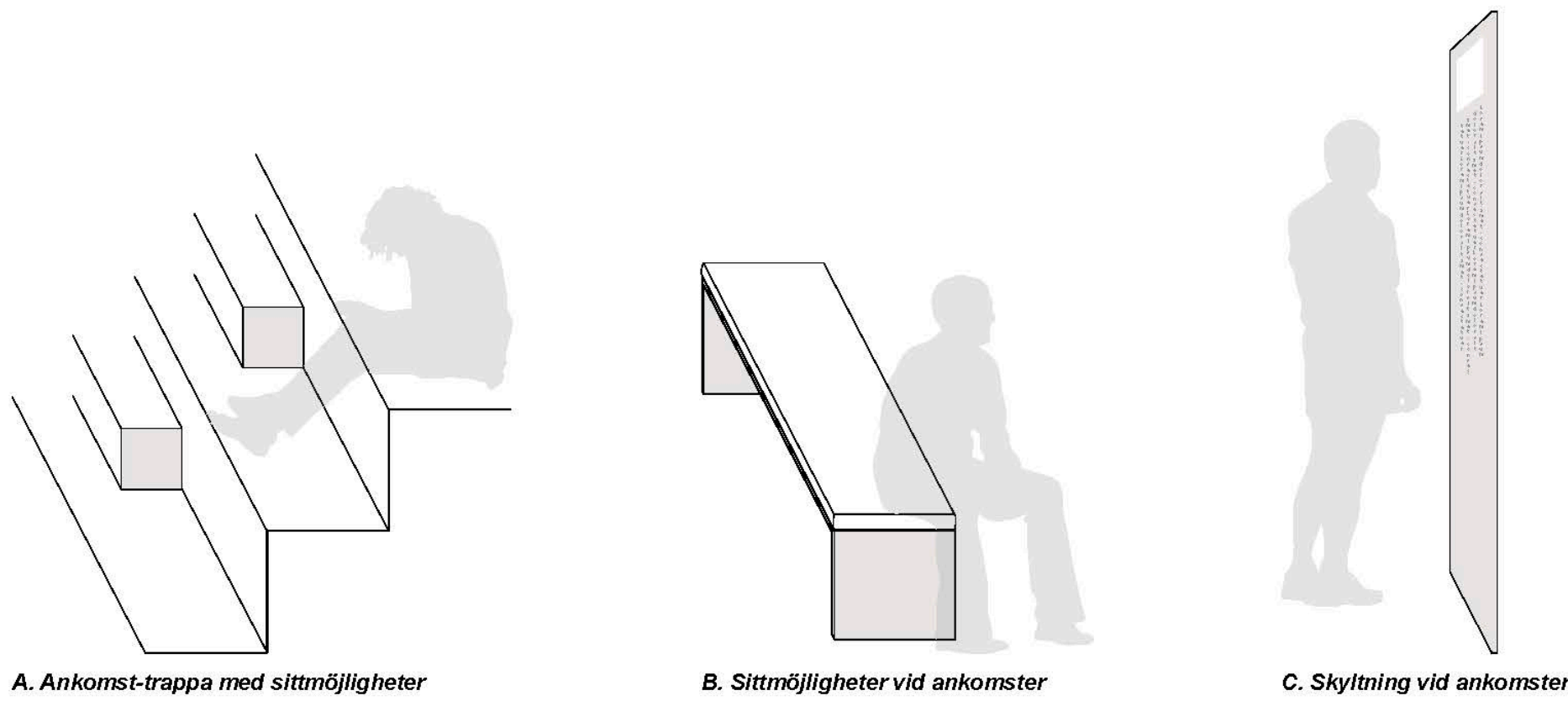

Ankomst från söder

PROGRAMMER SAMLAS I EGNA BYGGNADER

Koncept för "Kyrkobergsringen"

A. Ankomst-trappa med sittmöjligheter

B. Sittmöjligheter vid ankomster

C. Skyttning vid ankomster

Ankomst från norr

FÖRSLAGETS BÄRANDE IDÉ & KONCEPT

Förslaget bärande idé är att förstärka Strängnäs Domkyrka som stadens arkitektoniska landmärke, och samla de offentligt tillgängliga programmen på Kyrkoberget.

I förslaget läggs det stor vikt på att behålla de långa visuella korridorerna till den omkringliggande stadsbilden som knyter Kyrkoberget och Strängnäs samman. Korridorerna som sträcker sig från den omkringliggande staden, fasthåller kyrkan som byns centrala samlingspunkt då man som besökare naturligt leds in mot kyrktornet. Därför är alla nya byggnader utformade på ett sätt där den visuella kontakten bevaras

Den huvudsakliga arkitektoniska strategin utgår av "Kyrkobergsringen" som gestaltas omkring Domkyrkan och dess redan existerande kyrkogårdsmur från medeltiden. Kyrkobergsringen är det bärande elementet för förslaget sätt att markera en samlad ankomst till Kyrkoberget och är avgörande för hur nya och existerande byggnader på berget placeras sig kring kyrkan på ett korrekt och respektfullt sätt.

Flera delar av det aktiva programmet samlas på toppen av berget framför huvudingången. Här ingår en omvandling av den nuvarande förgården till ett kyrktorg, som koncentrerar nya och existerande besökare centralt kring kyrkan. Livet på kyrktorget ska vara synligt utifrån och omkring platsen men med möjlighet för att kunna dra sig tillbaka till respektive byggnader för att arbeta, hålla möte, delta i sångundervisning eller arrangera sociala sammankomster.

Förslaget huvudelementer:

- Behålla den visuella korridoren mellan kyrkan och staden.
- Samla de program som har en direkt relation till kyrkan på toppen av Kyrkoberget.
- Etablera Kyrkobergsringen som en tydlig modell över hur ankomst situationen blir löst och hur nya tillägg inarbetas.

ANKOMSTEN

Kyrkobergsringen är det bärande elementet i förslaget sätt att markera en ny ankomst situation till Kyrkoberget.

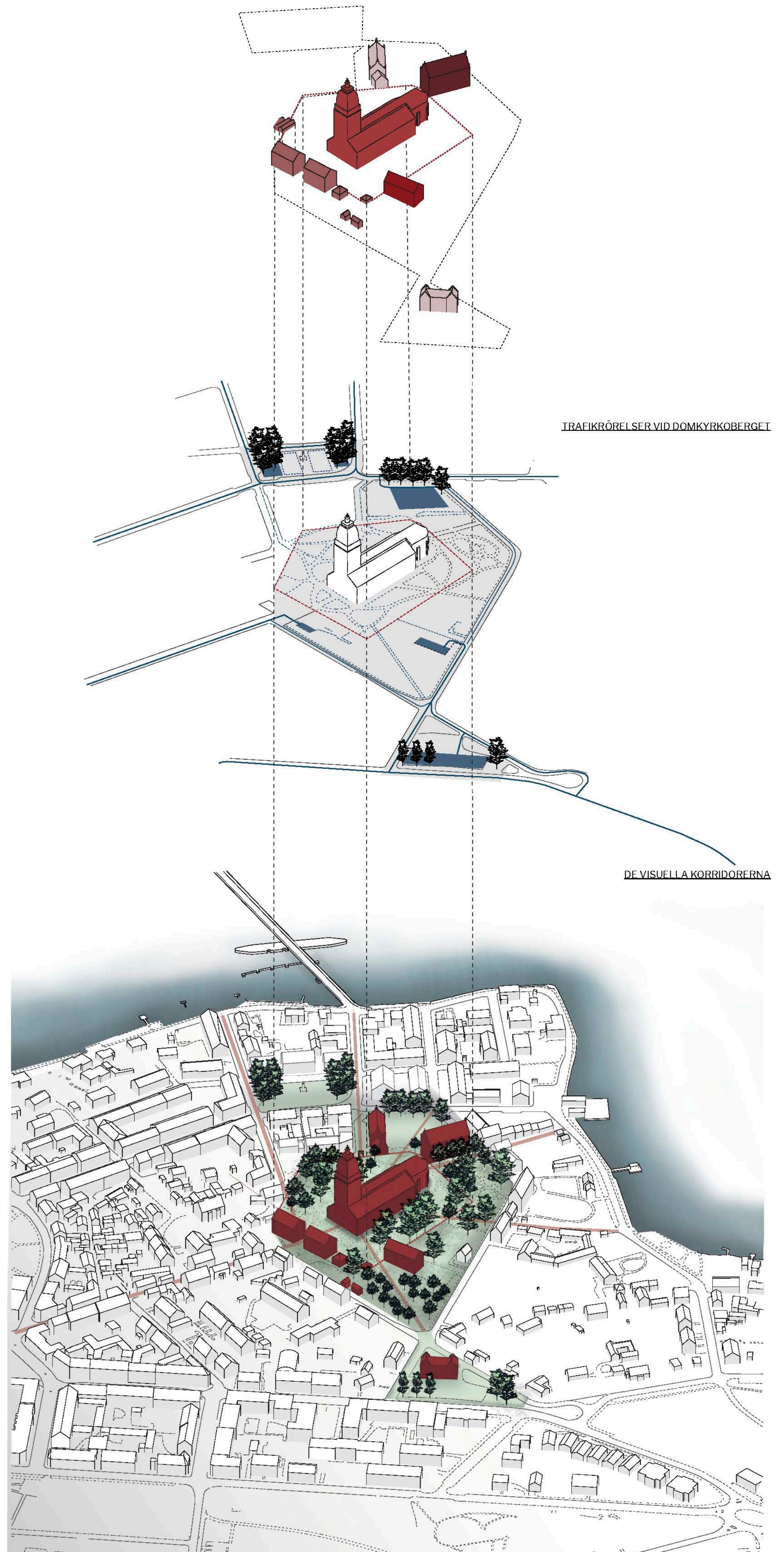
Övergången mellan Kyrkoberget och Strängnäs markeras idag fysiskt av Lejonporten och Korsporten, men framstår mera otydligt via ankomst från bl.a. syd och östlig riktning.

Genom att addera nya fysiska övergångar längs Kyrkobergsringen till Kyrkoberget skapas en klar övergång till kyrkans område och ett samlat inbjudande ankomst miljö från alla sidor. Övergångarna leder den besökande mot sin destination, men utgör också ett vilorum där man kan dröja sig kvar i den gröna miljön.

Besökande startar sin resa mot Kyrkoberget från olika platser i staden, antingen med bil, bus, tåg, båt eller en kombination av dessa. Härifrån påbörjas den sista uppstigningen till fots mot kyrkans torn, där oansett ankomst väg, är det instinktiva målet för nya besökare likväl som för den återkommande kyrkobesökaren.

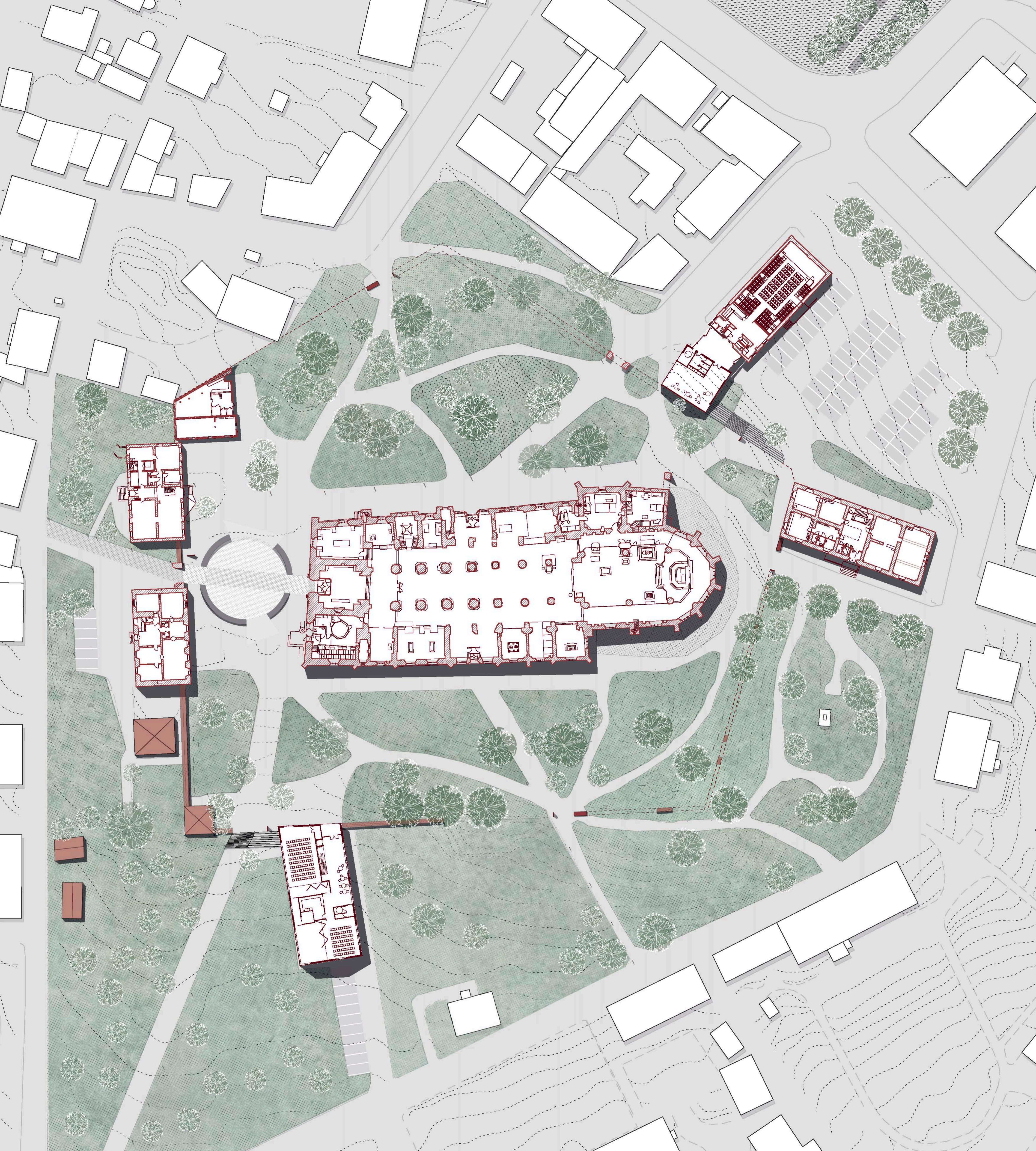
GEMENSAM ENTRÉ

Program med direkt anknytning till kyrkan samlas omkring platsen framför dess huvudingång. Den nuvarande förgården utvecklas till ett kyrktorg som binder samman byggnaderna och koncentrerar nya och existerande användare centralt kring kyrkan. Livet på kyrktorget ska vara synligt på och omkring platsen, med möjlighet för att kunna dra sig tillbaka till respektive byggnader för att arbeta, hålla möte, delta i sångundervisning eller hålla kyrkliga och sociala sammankomster.

TRAFIKRÖRELSE VID DOMKYRKOBERGET

DE VISUELLA KORRIDORERNA

Översiktsplan 1:400

RELATIONEN MELLAN OMGIVANDE MARK OCH BYGGNAD

Det läggs stor vikt på att bibehålla de långa visuella korridorerna till den omkringliggande staden som knyter Kyrkoberget och Strängnäs samman.

Det differentieras mellan begreppen landskap, plats och byggnad.

Landskapet utgörs av den existerande naturen med enkla grusvägar som snirklar sig fram mellan de gamla träden och gravstenarna. I mörker belyses de centrala ankomstvägarna till kyrkan med hjälp av en rad låga pollare.

De landskapsmässiga kvaliteter och ytor som finns på kyrkoberget och omkring kyrkan bibehålls och förtätas likt ett parklandskap som lägger sig som ett grönt vackert filter mellan domkyrkan och staden. Det tätta landskapet förmedlar upplevelsen av en speciell övergång från den öppna staden, genom och under trädkronornas filterande ljus, vidare in i domkyrkans sakrala rum.

PLATSERNA

Platserna utgörs av kyrkotorget samt de två ankomst-trappor som med fast beläggning uttrycker en mera formell karaktär, men samtidigt inbiter till samling och uppehåll.

Det skapas en ny samlingsplats framför foten av kyrkotorget som binder samman alla kyrkans byggnader. Platsen inrättas som en mötesplats med sitt-möjligheter, plats för aktiviteter, samtidigt som att kyrkans dagliga drift kan fortlöpa utan störningsmoment. Genom "Månssons Trädgård" skapas en ny passage till kyrkan från söder, som förtätas med hjälp av flera fruktträd. I slutet av trädgården vid "Dahlmans Hus" anläggs en trappa som också vänds åt söder, med utsikt mot staden vart ifrån man kan betrakta de förbi-passeraende genom trädgården.

Vid foten av Djäknegården mot norr anläggs också en landskaplig grönbeklad ankomst-trappa. Med dess goda sittmöjligheter blir det till en naturlig samlingsplats för studenter och besökande.

BYGGNADERNA

De existerande byggnaderna placeras sig som massiva röda volymer längs bergets topografiska kurvor. Alla vittnar de om kyrkans utveckling genom århundraden och om olika tiders byggnadsstilar. Den omkringliggande staden breder ut sig med sitt varierade uttryck men tar inte markant inspiration från kyrkobergets byggnader.

De nya byggnaderna inskriver sig i områdets karaktärsfulla arkitektur, men med en lätt, öppen och inbiterande karaktär. Valet att arbeta med lokala material så som sten och trä bidrar till att förstärka platsens redan existerande atmosfär.

HANTERINGEN AV FOTGÅNGARE OCH BILTRAFIK

Kyrkotorget är reserverat för trafik i gånghastighet innanför Kyrkobergsringen. Där färdas man i lugnt tempo över berget eller omkring kyrkan. För handikappade är det ingång via Lejonporten, Korsporten eller från Roggeborgen med hjälp av nya ramper.

Det anläggs nya parkeringsplatser för bilar och cyklar på Stora Torget, vid Djäknegården och vid Tullbornen.

Stora Torget föreslås att förnyas, så att platsen först och främst riktar sig till stadens invånare med möjlighet för flexibel parkering som kan användas vid större arrangemang i stan och på Kyrkoberget. Platsen kan istället användas till sport och lek, marknader eller avslappning, med möjlighet till att användas för parkering under kortare tillfällen. Trots undantaget kan det fortsatt vara begränsat med parkeringsmöjligheter på delar av platsen, bl.a. under de gamla lindträden.

Vid Djäknegården anläggs parkering för besökare samt bussfickor för bussar. Härifrån startar resten av turen till kyrkan till fots.

Tullbornens parkeringsplatser utvidgas med 10-20 platser och suppleras med ytterligare 10 nya platser söder om Dahlmans Hus.

Avlämning och hämtning av varor och avfall sker ute vid Sturegatan (bakom Tryckerihuset) och Lektorsgatan.